

CASA ALBĂ
Biroul Vice-Președintelui

Pentru publicare imediată
22 octombrie 2009

DISCURSUL VICE-PREȘEDINTELUI BIDEN DESPRE AMERICA, EUROPA
CENTRALĂ ȘI UN PARTENERIAT PENTRU SECOLUL XXI

Biblioteca Centrală Universitară
București, România

VICE-PREȘEDINTELE BIDEN: Vă mulțumesc, Domnule Ambasador. Domnule Director, Domnule Primar, domnilor foști președinți cu care am avut onoarea de a mă întâlni în trecut, este un sentiment plăcut să mă aflu din nou în România. Și, Domnule Primar, cum spunem noi în America, vă mulțumesc pentru pașaportul pe care mi l-ați acordat pentru a veni în orașul dumneavoastră. Prețuiesc foarte mult acest lucru.

Ce for magnific, ce for magnific! Și, spun tuturor studenților, mulțumesc. Sunt onorat că vă aflați aici.

Doamnelor și domnilor, este o onoare să mă întorc în România. Aceasta nu este prima mea vizită, nici, cu voia lui Dumnezeu, nu va fi ultima. Și este plăcut să mă aflu din nou în Europa Centrală pentru a contribui la marcarea unei perioade de schimbări extraordinare. Acum douăzeci de ani lumea se uita cu uimire și admirație la bărbații și femeile de pretutindeni în această regiune care rupeau lanțurile opresiunii și se ridicau ca oameni liberi.

Este, literalmente, greu de imaginat că în 1989 această frumoasă bibliotecă a fost scena unor lupte atât de înverșunate. Mă uitam la fotografiile care înfățișează clădirea așa cum arăta, cu tancurile staționate în fața ei. Doamnelor și domnilor, atunci când focurile de armă au încetat, iar fumul

împuşcăturilor s-a risipit, faşada acestei clădiri purta cicatricile proiectilelor şi gloanşelor. Cinci sute de mii de cărţi au fost arse atunci, parte din istoria şi moştenirea dumneavoastră. Şi, la o depărtare de numai câteva construcţii, în Piaşa Universităţii, unii din tinerii apărători ai libertăţii au fost doborâţi. Dar, curajul şi convingerea lor au prevalat şi sper şi ştiu că au dat un exemplu pentru toţi cei dintre dumneavoastră care i-au urmat.

Atunci când Cortina de Fier s-a ridicat, când Zidul de la Berlin s-a prăbuşit, în locul lor a crescut democraţia, o democraţie pe care o meritaţi demult. De-a lungul şi de-a latul Europei, un nou sentiment al posibilităţilor a prins rădăcini, galvanizând întreaga regiune, înălţând spiritual un continent şi, literalmente, inspirând întreaga omenire. Povestea libertăţii - povestea dumneavoastră - este una din cele mai mari înfăptuiri din istoria modernă. Şi este important să sărbătorim acest remarcabil, remarcabil moment. Este, de asemenea, important să ne reamintim cât de departe a mers Europa Centrală în ultimii 20 de ani.

La începutul cariere mele de senator al Statelor Unite, pe atunci un tânăr senator, i-am adus pe cei doi fii ai mei, acum maturi, dar, la acea vreme, foarte tineri, în Europa Centrală, atunci când ajungeau la perioada adolescenţei. I-am dus imediat la Dachau, astfel încât să înceapă să înţeleagă ce sunt capabili oamenii să facă atunci când sunt la cel mai jos nivel, dar şi să înţeleagă de ce sunt capabili oamenii, bărbaţi şi femei, atunci când dau ce este mai bun în ei.

I-am dus la Zidul de la Berlin. I-am făcut să treacă prin controlul de la Checkpoint Charlie, astfel încât pentru restul vieţii lor să-şi aducă aminte, să înţeleagă că libertatea pe care uneori o luăm drept un lucru garantat nu era un drept obţinut prin naştere pentru milioane de oameni ai acestui continent.

Iar azi m-am întors Europa Centrală şi în România nu numai cu o delegaţie oficială a guvernului din Statele Unite, dar şi cu nepoata mea în vârstă de 11 ani, Finnegan Biden. Finnegan, ridică-te. Doresc ca aceşti oameni să te vadă. (Aplauze) Şi fiica mea, Kathleen Biden. Vrei să te ridici, Kathleen? Ştiu că asta te va stânjeni. (Aplauze)

Le-am adus cu mine pentru că doresc să înţeleagă, în mod special nepoata mea - aşa cum şi fiul meu a învăţat - doresc ca ele să vadă şi să înţeleagă direct istoria acestei regiuni şi a

acestui continent. Nepoata mea vizitează acum muzeele și monumentele care descriu tumultul secolului al 20-lea în Polonia, aici și în Republica Cehă.

Și ea a văzut cu proprii ei ochi tineri, a văzut în oamenii cu care se întâlnește, în vibrația orașelor și a străzilor dumneavoastră incredibilele, incredibilele posibilități ale acestui al 21-lea secol. Ea este martoră a unui puternic fapt: și anume, că adevărata validare a lui 1989, adevărata istorie a țării dumneavoastră și a acestei regiuni, rezidă mai puțin în ceea ce ați dăruit și mai mult în ceea ce ați construit.

Aceia dintre noi care știu despre sângele vărsat și despre luptătorii pentru libertate din Ungaria, în 1956; cei care au simțit înghețul sfârșitului primăverii călduroase de la Praga din 1968 în Piața Wenceslas; cei care, aici, în România, au îndurat cea mai nemiloasă dictatură totalitară din Europa în a doua jumătate a secolului - fiecare dintre ei a luptat nu numai împotriva a ceva, ci și pentru ceva: pentru o guvernare, un guvern care să răspundă nevoilor oamenilor săi, pentru o societate mai tolerantă, construită pe respect și demnitate, pentru libertatea de a gândi, de a crede, de a vă urmări visurile.

Ați început să înfăptuiți acele visuri pe care doar cei îndrăzneți și le imaginaseră acum 20 de ani - o Europă întregită și liberă, ancorată în instituțiile euroatlantice ale NATO și ale Uniunii Europene.

Noi americanii suntem incredibil de mândri că am fost partenerii dumneavoastră în reunificarea pașnică a Europei. După cum spunea președintele Obama în ajunul summitului NATO din primăvara trecută, și îl citez, „această istorie împărtășită ne dă speranțe, dar nu trebuie să ne dea odihnă. Această generație nu poate rămâne nemișcată pe loc”.

Nu putem rămâne pe loc pentru că acum suntem confrunțați cu o altă perioadă de schimbări, cu o altă perioadă de încercări - o criză economică ce a afectat prea mulți oameni și le-a erodat încrederea, un război în Afgansitan care a intrat acum în al optulea an și noile forțe care modelează acest secol tânăr. Aceste forțe noi includ, printre altele, răspândirea armelor de distrugere în masă și a bolilor periculoase; prăpastia tot mai mare dintre bogați și săraci; dușmăniile entice și state falimentare; o planetă care se încălzește rapid și resurse nesigure de energie, de alimente, de apă; amenințarea la adresa

libertății și a securității pe care o reprezintă fundamenta-
lismul radical.

Vin aici azi cu un mesaj direct și simplu: Statele Unite și Europa, o Europă întregită și unită, vor face față acestor provocări împreună, pentru că aceasta este singura modalitate de a le face față. Nicio cantitate de vorbe goale, nicio denaturare a faptelor nu vor putea să știrbească acest adevăr de neclintit: Statele Unite rămân angajate față de alianța noastră cu Europa, despre care noi, americanii, credm și vom continua să credem că este piatra de temelie a politicii externe americane, așa cum a fost în ultimii 60 de ani. Suntem cu atât mai mult angajați cu cât partenerii noștri europeni au devenit mai mari și mai puternici. Noi, Statele Unite, nu putem reuși pe deplin fără dumneavoastră. Și, dacă îmi iertați îndrăzneala, cred că nici dumneavoastră nu puteți reuși pe deplin fără noi.

Știu că în Europa Centrală unii privesc la problemele și responsabilitățile pe care Statele Unite și le-au asumat în jurul lumii și conchid că nu ne-am mai concentrat, că nu ne mai concentrăm atenția asupra acestei regiuni a lumii. De fapt, tocmai datorită responsabilităților noastre globale și capacității și dorinței dumneavoastră crescânde de a le face față împreună cu noi, prețuim acum parteneriatul nostru cu Europa Centrală și Europa mai mult ca oricând în trecut. Este exact contrariul.

Împreună, avem responsabilități de asumat și promisiuni de îndeplinit. Aceste responsabilități sunt acum mai mari, iar promisiunile mai importante. Vedem țările central-europene ridicându-se la înălțimea acestui moment, răspunzând chemării de a exercita un rol de conducere în cadrul unor instituții internaționale și regionale majore. Imaginați-vă, acum douăzeci de ani, președinția Parlamentului European, conducerea UNESCO, președintele Consiliului Europei, judecători în Curtea Europeană de Justiție, comisari în Comisia Europeană. A venit vremea Europei Centrale! V-ați arătat gata de a înfrunța provocările noastre comune, dornici să le abordați și capabili să le depășiți. Iată de ce, în America, nu mai gândim în termeni de „ce putem face noi pentru Europa Centrală”, ci mai degrabă în termeni de „ce putem face noi cu Europa Centrală”.

Înainte de toate, suntem legați de valorile pe care le împărtășim și de un angajament comun în vederea apărării acestor valori oricând și oriunde acestea sunt sfidate. NATO este piatra de temelie a angajamentului nostru. Una din cele mai înalte cote ale carierei mele a fost aceea de a conduce, ca senator al

Statelor Unite, efortul de extindere a alianței NATO în Europa Centrală. De fapt, domnule președinte, vă amintiți că am sugerat ca România să fie inclusă în prima tranșă. Eu am fost acela care a luptat până la capăt pentru a o vedea inclusă în prima tranșă. Vă mulțumesc că m-ați făcut să fiu atât de clarvăzător - ați reușit așa de bine.

Așa cum spunea președintele Obama, nu există membri vechi, nu există membri noi - există doar membri ai alianței. Conform Articolului 5, un atac împotriva unui membru este un atac împotriva tuturor membrilor. Țările noastre sunt legate împreună prin devotamentul Americii față de securitatea europeană și prin devotamentul Europei față de securitatea Americii, pe care l-ați dovedit rapid și cu forță după 11 septembrie, prima dată când Articolul 5 a fost invocat fără ca noi să o cerem.

Astăzi avem responsabilități grele - noi, noi toți. Fiii și fiicele noastre, precum fiul meu, slujesc umăr la umăr în Afganistan, în Irak și în Balcani. Pentru aceasta - pentru curajul prietenilor noștri și pentru pierderile lor - poporul american este recunoscător.

Alianța noastră s-a construit pe consultare și colaborare pentru apărarea comună. Acesta este scopul ei. Dar, confrunțați cu noi amenințări, avem nevoie de o nouă viziune asupra modului în care trebuie să le facem față și de noi capacități pentru a reuși.

De aceea hotărârea de a dezvolta ceea ce noi numim un nou concept strategic pentru NATO este atât de importantă - și de aceea este atât de vital ca vocile din Europa Centrală să se facă auzite în acest proces.

Un exemplu elocvent al modului în care poate funcționa acest principiu este parteneriatul nostru asupra noii noastre concepții despre apărarea antirachetă. În secolul al 20-lea NATO s-a pregătit cu succes pentru apărarea teritoriului alianței împotriva a ceea ce era o foarte reală amenințare sovietică pe linia a ce numeam atunci „frontul central” care diviza Europa. Astăzi, o nouă amenințare majoră crește și ar putea atinge pe oricare dintre aliații noștri europeni cu mult înainte de a atinge Statele Unite. Această amenințare vine din partea rachetelor balistice - rachetele cu rază scurtă și medie de acțiune - o tehnologie care, de la sfârșitul Războiului Rece încoace, s-a răspândit în multe țări noi și mai puțin stabile. Această tehnologie, cuplată cu proliferarea cunoștințelor tehnice de know-how nuclear, reprezintă o gravă amenințare pentru noi toți.

Și suntem hotărâți - suntem hotărâți - să ne asigurăm că aliații noștri din NATO au protecția de care au nevoie, atunci când au nevoie de ea, pentru că aceasta este obligația noastră solemnă, asumată în temeiul Articolului 5. Ținând cont de felul în care amenințarea a evoluat și de modul în care tehnologia noastră s-a îmbunătățit considerabil, Statele Unite consideră că există o cale mai bună de apărare împotriva rachetelor balistice decât abordarea pe care am urmărit-o până acum câțiva ani.

Această concepție de adaptare în faze, pe care o propun Statele Unite, și-a adaptat structura pentru a face față amenințării crescânde la adresa Europei - inclusiv a Europei Centrale - în mod mai eficient decât concepția anterioară.

Ea se ridică la înălțimea amenințărilor de azi și ne permite să ne îmbunătățim apărarea împotriva acestei amenințări pe termen lung în viitor. Flexibilitatea ei ne va asigura capacitatea de adaptare, dacă amenințarea se va schimba. Însăși existența acestui program va constitui un element de descurajare împotriva acelor care ar putea concepe ideea de a exercita constrângerea sau atacul asupra forțelor noastre sau asupra aliaților noștri din Europa - și le va apăra în cazul în care decurajarea va da greș. Simplu spus, planul nostru de apărare antirachetă înseamnă mai multă securitate pentru Europa, și mai multă securitate pentru America.

Unii - poate chiar lesne de înțeles - au tras imediat concluzia că această nouă concepție de apărare antirachetă ar fi merită să liniștească Rusia în detrimentul Europei Centrale. Nimic nu ar putea fi mai departe de adevăr. Asta este absolut greșit. Apărarea antirachetă nu are nimic de-a face cu Rusia. Concepția noastră este determinată de cerințele de securitate ale Statelor Unite și ale aliaților noștri din NATO, punct. Punct.

Ceea ce este adevărat este că urmărim întărirea relațiilor cu Rusia. Credem că o relație mai constructivă cu Rusia va fi benefică pentru noi toți. Dar nu suntem naivi. Adevărul este că împărtășim și anumite interese comune: reducerea arsenalelor noastre de arme nucleare, securizarea materialelor nucleare vulnerabile, stabilizarea Afganistanului, împiedicarea Iranului de a obține arme nucleare.

Continuăm să avem și dezacorduri cu Rusia asupra unor chestiuni de principiu. În luna februarie, la München, în Germania, în prima mare luare de poziție a administrației

noastre în materie de politică externă, eu am enunțat liniile generale de politică externă și am expus cu claritate principiile noastre fundamentale. Statele Unite se pronunță împotriva noțiunii de „sfere de influență” din secolul al 19-lea. Nu o vom tolera și nici nu vom fi cooptați la ea.

Ne pronunțăm pentru dreptul democrațiilor suverane de a lua propriile decizii și de a-și alege propriile alianțe, fără dreptul nici unei alte țări de a opune un veto împotriva acestor decizii. Nu vom face nicio înțelegere, niciodată, despre nimic, cu nimeni, peste capul dumneavoastră sau pe ascuns de dumneavoastră. Maxima după care ne ghidăm este clară: nimic despre dumneavoastră fără dumneavoastră, nimic despre dumneavoastră fără dumneavoastră. Și așa spune, uitați-vă la palmaresul nostru, uitați-vă la palmaresul nostru.

Am învățat cu toții în ultimii doi ani că, pe măsură ce globul pământesc devine tot mai mic, legăturile dintre noi cresc. Acum suntem parteneri în economia globală de azi. Iată de ce am lucrat împreună cu partenerii noștri europeni - cu FMI și Banca Mondială - pentru a ne asigura că sprijinul internațional pentru economiile dumneavoastră a existat când ați avut nevoie cel mai mult de el.

Și iată de ce este atât de încurajator să vedem că atât de mulți dintre dumneavoastră ați înfruntat cu succes această recesiune mondială și v-ați readus națiunile înapoi pe calea redresării. Și, prin conlucrare, putem cu toții să tragem învățăminte din această criză, care ne vor ajuta să punem bazele unui secol nou de creștere și să reconstruim prosperitatea.

Una din lecțiile pentru care trebuie să lucrăm împreună este un viitor mai sigur pentru energie. Avem nevoie de o securitate energetică durabilă, care să includă diversificarea surselor și a rutelor de tranzit, investiții inteligente pentru a face față schimbărilor climatice. Conexiunile dintre țările europene nu trebuie să existe doar prin țările europene. Aici, în această regiune - datorită istoriei, geografiei și necesității - țările din Europa Centrală sunt bine situate pentru a conduce întreaga Europă.

Doamnelor și domnilor, în sfârșit, dați-mi voie să spun câteva cuvinte despre rolul de conducere într-un domeniu în care țările central-europene au calificări unice de oferit - promovarea democrației. Cred că americanii sunt pe drept cuvânt mândri că omenirea s-a uitat ocazional la exemplul nostru și a căutat uneori conducerea noastră. Dar, adevărul este că

dumneavoastră sunteți modelul pentru milioane de oameni - nu noi, ci dumneavoastră - România și alte țări central-europene. Exemplul pe care l-ați dat acum 20 de ani a fost o sursă de inspirație pentru omenire. Rolul de conducere pe care îl veți exercita în următorii 20 de ani va putea schimba lumea prin încurajarea, sprijinirea și consolidarea tinerelor democrații din Europa Centrală și de Est.

În Europa Răsăriteană există unele țări care se străduiesc încă din greu să îplinească promisiunea unei democrații puternice sau a unei economii de piață vibrante. Către cine să privească mai bine, dacă nu către dumneavoastră? Către cine să privească mai bine decât către țările din Europa Centrală, care acum 20 de ani au acționat cu atâta curaj și hotărâre și care în ultimii 20 de ani au făcut progrese atât de durabile? Puteți contribui la a călăuzi Moldova, Georgia, Ucraina pe calea spre o stabilitate și prosperitate durabile. A venit vremea dumneavoastră să conduceți. Armenia, Azerbaijan, Belarus pot beneficia de pe urma experienței dumneavoastră personale. Inițiativa de Parteneriat Estic a Uniunii Europene este un exemplu bun al felului în care puteți dinamiza acest effort. Iar noi vom fi partenerii dumneavoastră în a lucra pentru a împlini promisiunile lui 1989. Dar conducerea dumneavoastră trebuie să fie curajoasă, iar vocile dumneavoastră puternice.

Există un vechi proverb românesc care spune: „E ușor să dai sfaturi, dar cel mai prețios lucru este un exemplu bun”. Dumneavoastră sunteți acest „exemplu bun”. Acum 20 de ani popoarele din Europa Centrală au luat în mâinile lor istoria moștenită și au îndreptat-o într-o direcție nouă, spre libertate mai mare, dreptate și echitabilitate. Sorții de izbândă erau cu mult împotriva dumneavoastră. Știm din istorie că a distruge vechile regimuri opresive este mult mai ușor decât a construi noi democrații înfloritoare. Cu toate acestea, ați realizat ceea ce mulți credeau că este imposibil. Ați împlinit promisiunile revoluției dumneavoastră și vă aflați acum în situația de a-i ajuta pe alții să facă la fel.

Vorbind în fața Congresului nostru acum 20 de ierni, Vaclav Havel a scos în relief simțământul special de simpatie și imaginație pe care îl au în comun popoarele din Europa Centrală. Anii de subjugare, a spus el, „ne-au dat, oricât de neintenționat, ceva pozitiv: o capacitate cu totul specială de a privi cumva mai departe decât cei care nu au trecut prin această experiență amară”. Și apoi a continuat: „un om care nu se poate mișca și nu poate trăi o viață normală pentru că este strivit sub un bolovan, are mai mult timp pentru a medita la speranțe

decât un om care nu a fost prins într-o asemenea capcană". Avea dreptate.

Acum aveți libertatea de a acționa pentru înlăptuirea acestor speranțe, și acționați. Și cred că împreună vom putea transforma acea speranță pe care o împărtășim într-o istorie de care vom putea fi mândri. Acesta este momentul. Voi, studeților, dacă sunteți inteligenți, curajoși și norocoși veți putea spune nepoților voștri că ați fost prezenți la crearea unei noi Europe, a unei noi securități, a unei noi ere de pace, pentru că ați fost suficient de curajoși ca să prindeți acest moment. Fiți ca cei din 1989. Aveți curaj. Exercitați rolul de conducere. Aveți o istorie și aveți o tradiție. Puteți aduce o contribuție gigantică. Iar noi vom fi alături de voi.

Doamnelor și domnilor, vă mulțumesc pentru că m-ați ascultat. Fie ca Dumnezeu să binecuvânteze America și pe toți aliații noștri. Și fie ca Dumnezeu să aibă în paza Lui toate trupele noastre care înfruntă primejdii. Vă mulțumesc foarte, foarte mult. A fost o onoare pentru mine să mă aflu aici.
(Aplauze)